

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

№. 2516 D.P.S.G.
Data 17.10.2005

Biroul permanent al Senatului
Bp 312 / 21.10.2005

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind completarea Codului de procedură penală*, inițiată de domnul senator Nicolae Vlad Popa din Grupul parlamentar al PNL (Bp. 312/2005).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă parlamentară are ca obiect de reglementare *completarea Codului de procedură penală*, prin introducerea unui nou articol - art. 71¹ - prin care se urmărește *întărirea garanțiilor cu privire la respectarea drepturilor omului, în cadrul procesului de urmărire penală*.

Noile prevederi au în vedere:

- limitarea ascultării inculpatului pe o durată de maximum 8 ore în cursul zilei;

- interzicerea ascultării acestuia pe timpul nopții;
 - respectarea de către organele de urmărire penală a alimentației învinuitului sau a inculpatului;
 - acordarea de asistență medicală pe durata urmăririi penale.
- Declarațiile luate învinuitului/inculpatului cu încălcarea acestor obligații de către organele de urmărire penală vor fi nule de drept.

II. Observații și propuneri

1. La **art. 71¹ alin. (1)** din propunerea legislativă se prevede că învinuitul sau inculpatul nu poate fi ascultat mai mult de opt ore în cursul zilei, cu interzicerea ascultării acestuia în timpul nopții.

Învinuitul sau inculpatul nu poate fi ascultat decât în cazul în care consimte să dea o declarație, iar consimțământul acestuia trebuie să se mențină pe toată durata audierii. Față de consacrarea în art. 70 alin. (2) din Codul de procedură penală a *dreptului la tăcere al învinuitului sau inculpatului*, învinuitul sau inculpatul poate opri în orice moment ascultarea sa.

Va fi însă reținută propunerea de a se limita expres ascultarea învinuitului sau inculpatului la 8 ore, urmând a analiza includerea acestei prevederi în proiectul de lege elaborat de Ministerul Justiției pentru modificarea Codului de procedură penală.

2. Referitor la interzicerea ascultării în timpul nopții, precizăm că o asemenea prevedere ar face imposibilă ascultarea învinuitului în cazul infracțiunilor flagrante, dacă acesta consimte să dea o declarație și, de asemenea, ar lipsi de conținut măsura reținerii care durează numai 24 de ore, dacă învinuitul reținut consimte să dea o declarație.

3. De asemenea, în propunerea legislativă se prevede obligația organului de urmărire penală de a respecta alimentația învinuitului sau a inculpatului și de a asigura, în caz de necesitate, asistența medicală corespunzătoare. Față de această propunere, arătăm că învinuitul sau inculpatul este liber să pună capăt ascultării în orice moment, respectiv poate refuza să dea declarații.

În cazul în care este arestat preventiv, potrivit art. 41 coroborat cu art. 16 și 17 din Legea nr. 23/1969 privind executarea pedepselor,

republicată, are dreptul la hrană, asistență medicală și odihnă și, de asemenea, poate refuza să dea declarații. Chiar dacă se află în stare de libertate, art. 5¹ din Codul de procedură penală obligă la tratarea învinuitului sau inculpatului cu respectarea demnității umane și prevede că supunerea acestuia la tortură sau la tratamente de cruzime, inumane sau degradante este pedepsită de lege. Astfel, art. 267¹ din Codul penal incriminează tortura, iar art. 266 din Codul penal incriminează arestarea nelegală și cercetarea abuzivă.

4. În ceea ce privește prevederile alineatului (3) al art. 71¹, observăm că interdicția supunerii învinuitului sau inculpatului la tratamente inumane sau degradante este deja înscrisă în legislația internă, cu forță de principiu constituțional. Art. 22 alin. (2) din Constituție prevede următoarele: *"Nimeni nu poate fi supus torturii și nici unui fel de pedeapsă sau de tratament inuman ori degradant"*. Acest principiu consacră prevederile art. 3 al Convenției Europene a Drepturilor Omului care dispune că *"nimeni nu poate fi supus torturii sau tratamentelor și pedepselor degradante"*. De altfel, această convenție a fost ratificată de România și, conform dispozițiilor Constituției României, tratatele ratificate fac parte din dreptul intern (art.11 alin. 2).

De asemenea, Codul penal incriminează în cuprinsul art. 267¹, de o manieră detaliată, tortura, precum și supunerea la rele tratamente a unei persoane aflate în stare de reținere, deținere ori în executarea unei măsuri de siguranță sau educative (art. 266).

5. La alineatul (4) al noului articol se prevede că *"declarațiile luate cu încălcarea alin. (1) și (2) sunt nule de drept"*. Subliniem faptul că această prevedere nu se impune întrucât, potrivit art. 64 alin. (2) din Codul de procedură penală, *"mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal"*. Astfel, declarațiile obținute împotriva voinței învinuitului sau inculpatului, în condițiile art. 68 alin. (1) din Codul de procedură penală, și anume prin folosirea de violențe, amenințări, alte mijloace de constrângere, promisiuni sau îndemnuri, constituie mijloace de probă obținute ilegal și nu pot fi folosite în procesul penal.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

The image shows a handwritten signature in black ink that reads "Călin Popescu-Tăriceanu". To the right of the signature is a circular official seal of the Government of Romania. The seal features the coat of arms of Romania in the center and the text "GUVERNUL ROMÂNIEI" around the perimeter.

Călin POPEȘCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului